

کد سند: P-B-1-46-04

بیمارستان امام خمینی (ره) آباد

التهاب لوزالمعده (پانکراتیت)

پانکراتیت: پانکراتیت یعنی التهاب لوزالمعده (پانکراس)، پانکراتیت یا به صورت حاد یا مزمن بروز می کند.

علائم شایع:

پانکراتیت حاد شدید: درد شکمی شدید - استفراغ - تورم و نفخ شکم - تب - درد عضلانی و افت فشارخون

پانکراتیت مزمن: درد مداوم خفیف تا شدید اغلب پس از غذا به ویژه غذای چرب در قسمت فوقانی شکم که گاهی به پشت یا سراسر شکم انتشار دارد. این درد ممکن است حالت مبهم، سوزشی، مالشی یا خنجری داشته باشد. دوره های درد ممکن است روزها یا هفته ها به طول انجامد ولی به ندرت کمتر از یک روز ادامه دارد. یرقان خفیف (زرردی پوست و سفیدی چشم) کاهش وزن سریع

علل: * اعتیاد به الکل، * بیماری های کیسه صفرا یا مجاری صفراوی یا انسداد یا سنگ صفرا، * انسداد مجاری لوزالمعده در اثر سنگ، * جوشگاه تشکیل شده در اثر التهاب یا رشد آهسته ی سرطان (به ندرت)، * آسیب شکمی، * عفونت های ویروسی، * بالا بودن چربی های خون، * تومورها، * داروها، * ضربه یا جراحی های شکمی، * عوامل افزایش دهنده ی خطر مثل چربی خون، * تغذیه نامناسب و چاقی، * سوء مصرف الکل

درمان

اصول کلی بررسی های تشخیص ممکن است شامل آزمایش های خون و ادرار، اسکن رادیوایزوتوپ، رادیوگرافی شکم، سی تی اسکن یا سونوگرافی لوزالمعده و آندوسکوپی و در صورت بزرگ شدن مجاری صفراوی عملی موسوم به ERCP برای تخلیه آنها انجام می شود.... در پانکراتیت حاد معمولاً بستری کردن بیمار در بیمارستان برای تجویز مایعات وریدی، کنترل درد و استفراغ و اصلاح اختلالات متابولیسمی (جبران کمبود کلسیم و منیزیم) لازم است.

جراحی ممکن است در موارد وجود سنگ های صفراوی، زخم معده سوراخ شده یا تخلیه منبع عفونت لازم باشد.

داروها

✓ مسکن ها

✓ آنزیم های هضم کننده غذا که لوزالمعده آسیب دیده قادر به تولید آنها نیست.

✓ انتی بیوتیک ها (در صورت بروز عفونت باکتریایی)

✓ داروهای مهارکننده اسید معده و انسولین در صورت وجود دیابت

فعالیت: در پانکراتیت حاد، استراحت در بستر یا اگر در حالت نشسته راحت هستید. استراحت به حالت نشسته بر روی صندلی توصیه می شود با برطرف شدن علائم فعالیت های طبیعی خود را به تدریج از سر بگیرید. در پانکراتیت مزمن محدودیتی از نظر فعالیت وجود ندارد

رژیم غذایی: رژیم غذایی کم چربی به صورت وعده های کم حجم و متعدد توصیه می شود مصرف الکل را به کلی قطع کنید.

**نکته قابل توجه: در حین یا پس از درمان اگر دچار علائم زیر شدید
بلافاصله به اطلاع پزشک خودتان برسانید. یرقان (زردی پوست و
چشم)، تب 38/2 درجه سانتیگراد یا بالاتر کاهش وزن مداوم
،علائم کمبود کلسیم نظیر انقباضات عضلانی یا تشنج**

پیشگیری: می توان با رعایت موارد زیر مانع بروز مجدد آن شد:

- چنانچه دلیل ابتلا به این بیماری سنگ کیسه صفرا باشد و کیسه صفرا از بدن خارج نشده باشد، باید از مصرف غذاهای چرب و روغنی، مانند کره و نیمرو خودداری کرد.
- تهیه برنامه غذایی مناسب به کمک متخصص بیماری های گوارشی.
- ممکن است تا در نهایت لازم شود که کیسه صفرا درآورده شود. پزشک بیمار را در خصوص ضرورت انجام این عمل راهنمایی می کند.
- پرهیز از استعمال دخانیات و مشروبات الکلی.

منبع: کتاب پرستاری برونر سوارث 2018

تهیه کننده: ژاله دهقانی سوپروایزر آموزش سلامت

تایید کننده: دکتر خلیل خان احمدی متخصص داخلی، فوق تخصص گوارش

واحد آموزش سلامت بیمارستان امام خمینی (ره) 1403